

Brief35nov13

Beste vrienden,

Groeten uit Kisumu, waar ik de dingen weer redelijk op orde heb.

Onlangs is er bij Nairobi een vreselijk ongeluk gebeurd dat tot nadenken stemt. Het gebeurde bij een onbewaakte overweg. Een lange rij auto's stond te wachten op de trein die met luid getoeter zijn komst aankondigde. Drie politieagenten stonden langs de weg om het verkeer te regelen. Een busje kwam aanrijden en maakte zich op om langs de rij wachtende auto's over het trottoir naar voren te rijden, iets waar een boete op staat van honderdduizend shilling of een jaar ggevangenisstraf. De politieagenten probeerden het busje tegen te houden, maar de chauffeur schreeuwde uit het raampje dat hij een bekwame chauffeur was en best wel wist wat hem te doen stond. Langs de spoorlijn hadden handelaars optrekjes neergezet die het uitzicht belemmerden. Bij de overweg aangekomen vond hij de weg geblokkeerd door een voorgaande auto zodat hij op de rails tot stilstand kwam. De trein greep het busje in de flank, en sleurde het 100 meter mee. De chauffeur wist er net op tijd uit te springen, maar zeven van de inzittenden werden gedood. Omdat de chauffeur keihade muziek speelde kon hij vanwege de koptelefoon het getoeter van de trein niet horen.

De chauffeur zei woedend: "Als die voorgaande auto mijn weg maar niet geblokkeerd had, was er niks gebeurd." Er stonden trouwens ook geen tekenen dat dit een onbewaakte overweg was. Maar de politie zei: "Doe toch niet zo onnozel, iedereen weet toch dat er hier elke morgen om acht uur een trein langskomt. De eigenaars van de optrekjes vonden dat ze niet geblameerd kon worden, want niemand had hen verboden om daar te staan. De wegenbouwers hadden geen verkeersdrempels aangelegd; ze vonden dat het overbodig was omdat de trein toch luid toeterde. En de politieagenten hadden nog wel geprobeerd om de chauffeur te stoppen. En zo had iedereen zijn uitvlucht.

Bij dit ongeluk werden natuurlijk allerlei voorschriften overtreden. Maar zo gaat het hier vaak. De wetten zijn er wel, maar ze worden niet toegepast. Op het eerste gezicht lijkt dit een kwestie van grove nalatigheid. Maar er zit ook nog iets anders onder, en wel een diepgewortelde argwaan tegen alle wetten. Een wet is inderdaad altijd stabiel en star, terwijl de werkelijkheid steeds varieert en beweegt. In zekere zin neemt de wet je het heft uit handen. Reeds in de klassieke oudheid kende men dat gevoel, dat zijn neerslag vond in het gezegde: "Summum ius summa iniuria": het hoogste recht is het hoogste onrecht. En in het Engels zegt men vaak: "the law is an ass", ofwel de wet is een ezel. Uiteindelijk is de wet een bedreiging voor het initiatief van iedere mens: de wet beknot het persoonlijke inzicht. En daarom komt degene die de wet stroef toepast vaak agressief over. Het ongeluk had inderdaad te doen met grove nalatigheid, maar die kwam weer voort uit de overtuiging dat je de wet altijd zo soepel mogelijk moet toepassen. Dat is een instelling, ook bij zeer toegewijde mensen, die men niet zo maar een-twee-drie kan veranderen. Het zal nog heel wat doden kosten.

De vader van Molly heeft dankzij de noaberschap zijn ziekenhuisrekening kunnen betalen, maar alle problemen zijn nog niet opgelost. Er zijn nu onderzoeken gaande waarom hij water achter de longen had. En die onderzoeken kosten toch ook weer geld. Ze proberen nu uit te vinden of het ook kanker is. Hijzelf blijft opgeruimd ondanks alles, ondanks pijn en zorgen. Molly zegt: "Het is dat hij een man is, dat hij nooit klaagt; als hij een vrouw was jammerde hij alles aan elkaar." Mmmm.

Mensen hebben mij bij mijn jubileum in augustus iets in de hand gedrukt voor een cadeau. Ik had van tevoren al laten weten dat ik graag een mooie nieuwe cd-speler wilde hebben, omdat mijn oude - een cadeau voor mijn 80ste verjaardag - het niet goed meer deed. Vorige week heb ik een nieuwe gekocht, een kanjer. Ik geniet er met grote dankbaarheid van.

Tot zover deze brief uit een zonnig maar, wat het verkeer betreft, een nogal onveilig Kisumu

Hans.